

Győri Ítéltábla
Pf.III.20.179/2017/4.szám

A Győri Ítéltábla a dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Gergely József ügyvéd által képviselt **I.r.**, a személyesen eljáró **II.r.** és **III.r. alperesek** ellen tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránti perében a Székesfehérvári Törvényszék 2017. február 21. napján kelt 48.P.20544/2016/16. számú ítélete ellen a felperes részéről 18. szám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az I.r. alperesnek 25.000,- (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az irányadó tényállás szerint a felperes, a II.r. és III.r. alperesek, mint adósok, továbbá a felperes és a II.r. alperes, mint zálogkötelezettek, valamint az I.r. alperes, mint hitelező és zálogjogosult között 2008. május 28. napján kölcsönszerződés, valamint a kölcsönszerződés biztosítására jelzálogszerződés jött létre.

A kölcsön összegét a felek 76.265,- svájci frankban határozták meg.

A kölcsön biztosítékaul a felperes és a II.r. alperes 1/2-1/2 arányú tulajdonában álló ... helyrajzi számú ingatlanra az I.r. alperes részére jelzálogjogot alapítottak.

A kölcsönszerződés 4. pontjának első bekezdése értelmében „Az Adós tudomásul veszi, hogy a terhére fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében a Banknál vezetett számlái és a Bank vonatkozó bizonylatai alapján készített, közjegyzői okiratba foglalt, Bank részéről tett nyilatkozatot, vagy közjegyzői ténytanúsítványt elfogadja a terhére fennálló kölcsön és járuléktartozás közokirati tanúsításként, továbbá az Adós aláveti magát annak, hogy a terhére fennálló kölcsön és egyéb járuléktartozás mértékét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezésének esetére is a Bank felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa.”

A zálogszerződés 5. pontjának első bekezdése szerint: „A Zálogkötelezett kötelezettséget vállal arra, hogy jelen Szerződés 2. pontjában meghatározott ingatlant biztosítja, illetve biztosíttatja oly módon, hogy a biztosítás kedvezményezettje a Bank legyen. A jelen Szerződés 1. pontjában meghatározott Kölcsönszerződésből eredő Kölcsön folyósításának feltétele az Ingatlanra vonatkozó, előzetesen egyeztetett biztosításról szóló igazolás, a Bankra történő engedélyezés előjegyzésével.

A Zálogkötelezett köteles a jelzálogul lekötött Ingatlant a Kölcsön fennállásának egész időtartama alatt karbantartani, és a Bankkal egyeztetett módozatú biztosítást kötni, annak érvényét folyamatosan fenntartani. A biztosítás érvényességét a Zálogkötelezett köteles félévente, a félévet követő hónap 10. napjáig a kapcsolattartó bankfiókban igazolni.”

A felperes a keresetében a kölcsönszerződés 4. pont első bekezdése, és a zálogszerződés 5. pont első bekezdése szerinti kikötések tisztességtelensége folytán a hivatkozott rendelkezések semmisségének

megállapítását kérte a Ptk. 209/A.§ (2) bekezdése, és a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés a), b) és j) pontjára hivatkozással. Kérte a II.r. és III.r. alpereseket mindezek tűrésére kötelezni.

Az I.r. alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

A zálogszerződés keresettel érintett kikötése álláspontja szerint nem tisztességtelen. Rámutatott, hogy a felperes a fenti kikötés vonatkozásában azt sérelmezte, hogy az I.r. alperes elszámolási kötelezettség nélkül tette magát a biztosítás kedvezményezettjévé. A felperes által hiányolt elszámolási kötelezettséget azonban a zálogszerződés 5. pontja előírja.

A kölcsönszerződés támadott feltétele álláspontja szerint a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés b) pontjába nem ütközhet, ugyanis a Korm. rendelet e pontja az alperes (a fogyasztóval szerződő fél) saját - tehát nem a felperes (fogyasztó) - szerződésszerű teljesítésének kizárólagos értékelését tilalmazza. A kikötés továbbá a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés j) pontjába sem ütközik, a bizonyítási terhet nem fordítja meg a fogyasztó hátrányára, a bizonyítási teher mind a peres eljárásban, mind a végrehajtási eljárásra a Pp. szabályai szerint alakul.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéttel a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest az I.r. alperes részére 38.100,- Ft perköltség 15 napon belüli megfizetésére.

A kölcsönszerződés 4. pont első bekezdése szerinti kikötés körében ítélete indokolásában kifejtette, hogy a pénzügyi jogszabályi kötelezettsége a folyósított kölcsön nyilvántartása, amelynek vitatására az adósok jogosultak, attól nincsenek elzárva.

Hangsúlyozta, hogy a kölcsön összegének átadásával az I.r. alperes teljesítette a szerződésből eredő kötelezettségét, és nincs akadálya annak, hogy az adósok a tartozáselismerő nyilatkozatban olyan kötelezettség fennállását ismerjék el, amely kötelezettség fennáll, de még nem esedékes.

Kiemelte, hogy a végrehajtási záradékolás alapja valóban az I.r. alperes közlése a tartozás összegéről, de vita esetén ez nem több, mint a nyilatkozata. A perben nem ezen szerződési feltétel határozza meg a bizonyítási terhet, hanem a Pp. rendelkezései.

A zálogszerződés támadott kikötése vonatkozásában helytállónak ítélte az I.r. alperes azon hivatkozását, mely szerint a felperes által hiányolt elszámolási kötelezettség a zálogszerződés 5. pontjában szerepel.

Mindezek alapján megállapította, hogy a támadott rendelkezések nem tisztességtelenek, és a felperes keresetét elutasította.

A perköltség viselésére a pereszes felperest kötelezte.

Az ítélet megváltoztatása, másodlagosan annak hatályon kívül helyezése iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 221.§ (3) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettségének, az ítélet indokolása csak formális, hiányos.

Érdemben arra hivatkozott, hogy a perbeli kikötés alapján az alperes egyoldalúan vezetett nyilvántartásai, könyvei szerinti tartozás összegét jogosult az alperes közokiratba foglaltatni, és annak alapján a végrehajtást elrendelni. Mindez pedig azzal a következménnyel jár, hogy a felperes az alperes ellen indított végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti perben bizonyíthatja, hogy az alperes követelése részben vagy egészben megszűnt.

A kikötés kizárólag az alperes nyilvántartását tekintve hitelesnek a felperes tartozása megállapítása szempontjából, kizárva a felperest abból az egyeztetési folyamatból, amelynek célja - a felek közötti vita esetén - annak megállapítása, hogy a felperes teljesítése szerződés szerinti-e.

Az I.r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett, ez okból nincs helye az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének.

Érdemben fenntartotta az elsőfokú eljárás során már előadott érveit.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A.§ (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt az alábbiak szerint alaptalannak ítélte.

Az ítélet tábla kiemeli, hogy a fellebbezés tartalmát tekintve kizárólag a keresetet a kölcsönszerződés 4. pont első bekezdése szerinti kikötés tekintetében elutasító rendelkezése ellen irányult, a felperesi fellebbezés a zálogszerződés 5. pontja szerinti kikötés tisztességtelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés vonatkozásában érvelést nem tartalmazott. Az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253.§ (3) bekezdése szerint a fellebbezési kérelem korlátai között bírálta el, és megállapította, hogy a zálogszerződés 4. pont első bekezdése szerinti kikötés tekintetében a keresetet elutasító ítéleti rendelkezés első fokon jogerőre emelkedett.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem elbírálásához szükséges bizonyítást lefolytatta, a beszerzett peradatok alapján a tényállást helytállóan állapította meg, és az abból levont jogi álláspontja is helytálló volt.

Az ítélet tábla elsősorban kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által hivatkozottakkal ellenétben az indokolási kötelezettségének eleget tett, az indoklás nem hiányos, kellően részletes abból a szempontból, hogy a kereset elutasítására mely indokok alapján került sor. Így ebből az okból az ítélet hatályon kívül helyezésére sem kerülhetett sor.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a perbeli kikötés nem ütközik a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet 1.§. (1) bekezdés b.) pontjába az alábbiak miatt.

Deviza alapú szerződéses konstrukció esetén különösen bonyolult annak megállapítása, hogy mennyi a tartozás mindenkori összege. Ehhez megfelelő tartalmú nyilvántartás, bonyolult számítások elvégzése szükséges, ami tárgyi eszközök meglétét, apparátus foglalkoztatását feltételezi, szakértelmet igényel, amelyre a pénzügyintézetnek van lehetősége. Ugyanakkor mindez a hitelintézetek jogszabályban előírt kötelezettsége is.

A szerződéskötéskor hatályos 1996.évi CXII. törvény (Hpt.) 206.§-a szerint az alperes köteles rendszeresen tájékoztatni a felperest a tartozás alperes által nyilvántartott összegéről, amely ellen a felperes kifogást emelhet, illetve részletes kimutatást kérhet.

Az tényként állapítható meg, hogy az alperes eleget tett a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségének, mivel folyósította a kölcsönt. Ezt követően pedig a saját érdekében állt, hogy figyelemmel kísérje a visszafizetési kötelezettség teljesítését. Ha a pénzügyintézet nem ítéli szerződésszerűnek az adós teljesítését, nem zárható el attól, hogy felszólítsa a teljesítésre és a felszólítás eredménytelensége esetén felmondja a jogviszonyt.

Életszerű és nem jogsértő, ha a pénzügyintézet jogszabályi rendelkezés alapján a tartozás nyilvántartására köteles, a tartozás összegének közlésekor a saját kimutatásait veszi alapul.

A támadott rendelkezés kizárólag támpontot ad a tartozás összegének megállapításához, de nem biztosít kizárólagos jogosultságot. A felperes nincs elzárva sem a jogviszony fennállása alatt, sem a szerződés felmondását követően attól, hogy az alperes által közölt adatokat vitassa.

A támadott szerződési feltétel az ítélet megítélése szerint - egyetértve a Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.számú határozatában kifejtettekkel - az alábbiak miatt nem ütközik a 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet 1. §. (1) bekezdés j) pontjába.

A Hpt. 206. § (1) és (2) bekezdése előírja, hogy folyamatos szerződések esetében a pénzügyi intézmény köteles az ügyfél részére legalább évente egy alkalommal, valamint a szerződés lejártakor egyértelmű, közérthető és teljes körű írásbeli kimutatást (kivonat) küldeni, a számláról megküldött kimutatást - az üzletszabályzat vagy szerződés eltérő rendelkezése hiányában - elfogadottnak kell tekinteni, ha az ügyfél a kézbesítéstől számított hatvan napon belül írásban nem emelt kifogást; ez nem érinti a követelés érvényesíthetőségét.

Az „elfogadottnak kell tekinteni” e jogszabályban sem értelmezhető egyfajta „biankó tartozás-elismerésként”, erre utal az a záró fordulat, hogy „ez nem érinti a követelés érvényesíthetőségét”.

A követelésnek tehát a hitelező általi peres eljárás útján való érvényesítése esetén is a pénzügyi intézményt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek keretében milyen összegű kölcsönt, milyen feltételek mellett folyósított az adós, az adós mennyit teljesített, s ennek eredményeképpen mekkora az adós tartozása.

A pénzügyi intézmény tényállításaiban azonban nyilvánvalóan a saját, s a fentiek szerint a legalább évenként a fogyasztó számára is közölt nyilvántartásán alapulnak. A fentiek adós általi vitatása esetén a pénzügyi intézménynek az alapul szolgáló nyilvántartások elszámolási elveit, módszerét, adatait be kell mutatnia, le kell vezetnie. Amennyiben az adós ezek után azt állítja, hogy a pénzügyi intézmény elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg hibás a számítása, vagy azt állítja, hogy a banki nyilvántartásban szereplő adatokkal szemben a részéről nagyobb összegű teljesítésre került sor, úgy ezen állításait a Pp. 164. §. (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, tehát a bizonyítás általános szabályainak megfelelően már neki kell bizonyítania.

A bizonyítás fentiek szerinti menetét a perben támadott rendelkezés tehát nem befolyásolja.

A Kormányrendelet 1.§ (1) bekezdés j) pontjával kapcsolatosan a tisztességtelen az lenne, ha a pénzügyi intézmény ok nélkül háritaná át a bizonyítási terhet a fogyasztóra. A végrehajtási záradékolás esetén valóban az alperes közlése a záradékolás alapja a tartozás összegéről, de vita esetén ez nem több, mint az alperes nyilatkozata. Tehát e perben sem az általános szerződési feltétel vitatott rendelkezése, hanem a közokirat záradékolhatóságának törvényi konstrukciója fordítja meg a bizonyítási terhet.

Abban az esetben, ha a közokiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló és tartozáselismerő nyilatkozat alapján, annak végrehajtási záradékkal való ellátásával megindított végrehajtási eljárás van folyamatban, úgy az adós a Pp. 369. §-ában foglalt tényekre hivatkozással végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti pert kezdeményezhet, s ennek során a per alapjául szolgáló tényállítása bizonyítására a Pp. 164. §. (1) bekezdése értelmében ugyancsak az adós köteles.

A támadott rendelkezés nem biztosít több jogosultságot a pénzügyi intézménynek és nem ró többletterhet a fogyasztóra annál, mint ami a Pp. okirati bizonyításra irányuló, továbbá a bizonyítási terhet és kötelezettséget meghatározó (Pp. 164. §.) rendelkezéseiből, illetve a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátását, ekként a végrehajtásnak a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő jogszabályi rendelkezésekből egyébként fakad.

A kikötés tehát a Ptk. 209. §. (5) bekezdés második fordulata alapján nem minősülhet tisztességtelennek, hiszen a fenti jogszabályi előírásoknak megfelelően határozták meg.

A rendelkezés olyan jogszabályi előírásoknak megfelelően került meghatározásra, melyek összhangban vannak a végrehajtás közjegyzői okirat záradékolás útján való elrendelésének jogszabályi lehetőségével, tehát azzal a jogintézménnyel, amely az Alkotmánybíróság ide vonatkozó

határozata értelmében nem alkotmányellenes, a szabályozás nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot (1423/B/2010. AB határozat, 1245/B/2011. AB határozat), s amely az Európai Bíróság .../14. számú ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a 93/13. EGK irányelv fogyasztóvédelmi követelményeivel.

Mindezek alapján az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az I.r. alperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerint megállapított - az áfa-t is magában foglaló - ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Győr, 2017. szeptember 7.

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

. Sarmon Hedvig sk.
előadó bíró

. Vass Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül: kiadó